

Bilaga 1

Bedömargruppens bedömningar

Lärosäte Högskolan Väst	Huvudområde/examen Yrkeslärarexamen	ID-nr A-2022-01-5248
Bedömning av utvalda bedömningsområden		
Förutsättningar		
<p>Bedömning i den tidigare utvärderingen: I den tidigare utvärderingen framgår följande sammanvägda bedömning av bedömargruppens yttrande:</p> <p>”Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Sammantaget finns en acceptabel nivå av adekvat kompetens, där främst den pedagogiska kompetensen framstår som god. Däremot är den vetenskapliga kompetensen främst i det centrala arbetslaget inte så hög, med relativt få disputerade, och den professionsinriktade lärarkompetensen med erfarenhet av att arbeta som yrkeslärare är begränsad och behöver stärkas. Samtidigt har den mer generella professionsinriktade lärarkompetensen med erfarenhet av att undervisa på yrkesprogram en hög nivå (dock inte i yrkesämnen i så stor utsträckning). Lärosätet har en strategi för kompetensförsörjning på kort och lång sikt.</p> <p>Utbildningen finns i en vetenskaplig och professionsinriktad miljö som är god för lärarutbildning generellt, med en verksamhet som har samband mellan forskning och utbildning. Dock är inte heller här professionsinriktningen specifikt mot yrkeslärare så tydlig, utan utgår mer från lärarprofessionen generellt. Det bedrivs viss forskning som är relevant för yrkesutbildning, men inte främst för yrkeslärarens arbete i yrkesämnesutbildningen. Lärosätets profil med arbetsintegrerat lärande bidrar till att stärka professionsinriktningen i den verksamhetsförlagda utbildningen i samverkan med yrkesutbildningen snarare än i miljön på högskolan.</p> <p>Förutsättningarna framstår alltså som relativt goda, men med vissa brister. Det finns en vetenskaplig och lärarprofessionsinriktad miljö, men yrkeslärarprofessionsinriktningen i miljön är svag. Profilen arbetsintegrerat lärande kan dock förväntas kompensera för det sistnämnda i själva utbildningen. Den vetenskapliga kompetensen i det centrala arbetslaget är inte så hög, och sammantaget är det knappt hälften av alla lärare som har disputerat, men det finns en generell inriktning på forskningsanknytning av utbildningen som är tydlig.</p> <p>Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den vetenskapligt professionsinriktade miljön specifikt för yrkeslärarutbildning och framför allt yrkeslärarens arbete i yrkesämnen.” <p>Uppföljning av bedömningsområdet Förutsättningar</p>		

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga. Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Utformning, genomförande och resultat

Bedömning i den tidigare utvärderingen: I den tidigare utvärderingen framgår följande sammanvägda bedömning av bedömargruppens yttrande:

"En sammanvägd bedömning av utformning, genomförande och resultat visar att utbildningen till största delen uppfyller kraven. Utbildningen har en utarbetad modell för progression och måluppfyllelse.

Utbildningen möjliggör och säkerställer att studenterna visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visar kännedom om vuxnas lärande. När det gäller yrkesämnesdidaktiken har VFU-kurser och VFU-handledare stor betydelse, eftersom mångfalden av yrkesämnen i studentgruppen är stor. När det gäller vuxnas lärande redovisar självvärderingen en uppläggning som möjliggör och säkerställer måluppfyllelse i relation till både ungdomars och vuxnas lärande. Det finns en relativt tydlig progression i kurserna. Didaktik beskrivs i självvärderingen utifrån generiska lärarkompetenser som introduceras som allmändidaktik under utbildningens gång och fördjupas i ämnesdidaktik genom att studenterna fördjupar sig i t.ex. uppgifter och VFU. Vuxnas lärande behandlas i två kurser och kurslitteratur på området finns. Behandlingen av vuxnas lärande kan därför framhållas som ett gott exempel.

Utbildningen möjliggör och säkerställer genom examination att studenterna visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen och den pedagogiska verksamheten i övrigt, för att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling. Det finns en tydlig tanke bakom progression och fokus på ökad reflektion. Lärosätet använder varierande examinationsformer, t.ex. filmning av undervisning för analys och reflektion. Målet behandlas också i UVK-kurser, t.ex. om didaktik och specialpedagogik. Undervisningen skapar goda förutsättningar för att nå lärandemålen. Måluppfyllelse säkerställs på ett tillfredsställande sätt via examinationer, bedömningsbesök och trepartssamtal (2 stycken).

Måluppfyllelse möjliggörs och säkerställs även när det gäller förmågan att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet. Måluppfyllelsen av förmågan att identifiera utvecklingsbehov inom yrkesämnet är däremot inte tillfredsställande. Skälet är att självvärderingen inte nämner vad kompetens i yrkesämnet handlar om, som att hålla sig uppdaterad om utvecklingen av kompetens och kompetensbehov i yrkespraktiken. Bristerna menar bedömargruppen hänger ihop med att det saknas yrkesämnesdidaktisk forskningskompetens och professionsinriktad kompetens inom utbildningsmiljön. Samtidigt är den allmändidaktiska sidan av målet tillfredsställande.

Vidare beaktas, kommuniceras och förankras ett jämställdhetsperspektiv i utbildningens innehåll, utformning och genomförande. Lärosätet arbetar aktivt med jämställdhet, både i programmet och organisatoriskt. Lärarna genomgår relevant kompetensutveckling, t.ex. i normkritik. Intersektionella

perspektiv ska användas i utbildningen. Jämställdhet tas upp i minst tre kurser. Utbildningens innehåll, utformning och genomförande är dels knutet till kurser med lärandemål som relateras till jämställdhet, dels till samtliga kurser i valet av undervisningsformer, uppgifter och examinationer.

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs upp systematiskt, resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. Lärosätet verkar också för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid. Det finns alltså en gedigen kvalitetskontroll som följer upp utbildningen, där programrådet står i centrum. Utbildningen har också ett kursgranskningsseminarium och genomför kvalitetskonferenser. Därmed framträder en helhetssyn på programmet och dess utvecklingsområden, och man arbetar aktivt med förbättringar, dvs. utvecklingsområden som följs upp systematiskt och omsätts i åtgärder. Utvecklingsarbetet med VFU kan framhållas som ett exempel på kvalitetssäkring av resultatet av VFU-kurserna. VFU kvalitetssäkras genom ett särskilt VFU-team, som kontrollerar bedömningar, håller handledare uppdaterade, gör filmer till handledare om kursinnehåll etc.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Hur lärosätet möjliggör och säkerställer i utbildningen att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens i yrkesämnet.”

Uppföljning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Bilaga 2

Lärosätets åtgärdsredovisning

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå

Uppföljning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå - åtgärdsredovisning

Lärosäte: Högskolan Väst

Yrkesexamen: Yrkeslärarexamen

Mallen för åtgärdsredovisning ska användas av lärosäten vars utbildningars kvalitet har blivit ifrågasatt i UKÄ:s utbildningsutvärdering. Mallen består av de bedömningsområden som ingår i en utbildningsutvärdering:

- **Förutsättningar**
- **Utformning, genomförande och resultat**
- **Studentperspektiv**
- **Arbetsliv och samverkan**

Mallen ska användas för de bedömningsområden som erhållit omdömet Inte tillfredsställande. Vilket eller vilka bedömningsområden som inte bedömts som tillfredsställande framgår av UKÄ:s beslut och bedömargruppens yttrande. För de bedömningsområden som bedömts som tillfredsställande ska inte någon redovisning göras.

Processen för uppföljning finns beskriven i dokumentet *Vägledning för uppföljning av utbildningar med ifrågasatt kvalitet* (UKÄ 2020). För information om de bedömningsområden som ingår i utbildningsutvärdering, se *Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå* (UKÄ 2016, reviderad 2018). Ytterligare instruktioner följer nedan:

- Åtgärdsredovisningen indelas i enlighet med rubrikerna som framgår i mallen nedan. Eventuella underrubriker kan lärosätet fritt besluta om. Eftersom redovisningen endast ska omfatta de bedömningsområden som bedömts som Inte tillfredsställande kan rubrikerna för de Tillfredsställande bedömningsområdena tas bort.
- Varje bedömningsområde består av bedömningsgrunder och i vissa fall även mål. Lärosätet ombeds att endast fokusera på den bedömningsgrund/mål eller del av bedömningsgrund/mål som bedömts ha brister. Yttrandets olika delar, utbildningsvetenskaplig kärna och ämnes- och ämnesdidaktiska studier, är ett stöd i detta arbete. Lärosätet ombeds att först redovisa sin **analys** av bristerna och sedan en **redogörelse av de åtgärder** som genomförts i relation till bristerna. Eventuella bedömningsgrunder/mål eller delar av bedömningsgrunder/mål som inte bedömts ha brister behöver inte redogöras för.
- De åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen ska vara genomförda och ska beskrivas så att de kan relateras till utbildningens tidigare uppläggnings.

- Åtgärdsredovisningen ska kunna stå för sig själv, det vill säga den ska inte inkludera länkar. Nya eller reviderade kursplaner och utbildningsplaner laddas upp i UKÄ Direkt. Alla källor ska vara tillgängliga för bedömaregruppen vid förfrågan.
- Om åtgärdsredovisningen relaterar till åtgärder som gäller lärar- eller handledarresurser ska tabell över personal fyllas i som bilaga till åtgärdsredovisningen. Tabellen omfattar i så fall all personal på utbildningen, men det ska framgå vilka ändringar som skett sedan utvärderingen genomfördes.
- Åtgärdsredovisningen ska omfatta max två sidor per bedömningsområde, förutom för bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat som inte ska överskrida två sidor per bedömningsgrund/mål. Med sidor avses sidor i den av UKÄ tillhandahållna mallen. Mallens formgivning och marginaler ska inte ändras.
- Åtgärdsredovisningen och eventuella bilagor laddas upp och registreras i UKÄ Direkt senast 2022-02-23. Se Användarmanual för UKÄ Direkt.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts. Relatera till ifylld och bilagd tabell över personal om relevant.

Bedömningsområdet Förutsättningar innehåller följande bedömningsgrunder:

Personal: Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga, professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Utbildningsmiljö: Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Lärosätets redogörelse:

Bedömargruppen skriver i sitt utlåtande att den pedagogiska kompetensen på Yrkeslärarprogrammet vid Högskolan Väst är god och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Dock menar bedömargruppen att ”den vetenskapliga kompetensen främst i det centrala arbetslaget inte är så hög, med relativt få disputerade, och den professionsinriktade lärarkompetensen med erfarenhet av att arbeta som yrkeslärare är begränsad och behöver stärkas.” Bedömargruppen påtalar också att ”den vetenskapligt professionsinriktade miljön specifikt för yrkeslärarutbildning och framför allt yrkeslärares arbete i yrkesämnen” bör följas upp.

Analys

Vi delar bedömargruppens bedömning när det gäller brist på disputerade lärare med inriktning mot yrkeslärarutbildning och yrkesämnesdidaktik samt lärarkompetens med erfarenhet av att arbeta som yrkeslärare i yrkesämnen. Detta har varit två av svagheter i utbildningen på Yrkeslärarprogrammet vid Högskolan Väst, men som vi har försökt att kompensera med andra typer av kompetenser. Vi delar också bedömargruppens ståndpunkt att den tydliga inriktningen mot arbetsintegrerat lärande delvis uppväger denna brist.

Redogörelse av åtgärder

För att stärka den vetenskapliga kompetensen och den yrkesämnesdidaktiska miljön i utbildningen har vi rekryterat en ny lektor och en doktorand, involverat verksamma yrkeslärare i utbildningen samt med hjälp av interna forskningsmedel påbörjat ett större långsiktigt forskningsprojekt med inriktning mot yrkesämnenas didaktik och yrkeslärares arbete. Projektet involverar hela arbetslaget, disputerade så väl som adjunkter. Utgångspunkten för detta är att vi ser att forskningsbaserad och forskningsanknytning genomförs av alla lärare och är integrerat i all undervisning.

Under våren 2021 anställdes en disputerad lektor i pedagogik med inriktning mot yrkesämnenas didaktik som nu arbetar 100% på lärosätet och i programmet. Hennes forskning rör elevers erfarenheter av att formas till yrkespersoner och yrkesblivande samt bedömning av yrkeskunnande inom ramen för gymnasieskolans yrkesutbildning. Hon intresserar sig i sin forskning för hur kunskapsbegreppet re-kontextualiseras i institutionaliserade pedagogiska praktiker, i synnerhet i lärarprofessionsutbildning och yrkesutbildning. Förutom att hennes forskning rör olika aspekter av yrkeslärande är hon själv yrkeslärare och har mångårig erfarenhet av att arbeta som yrkeslärare inom gymnasieskolan.

Den andra rekryteringen som genomfördes för att stärka den vetenskapliga yrkesämnesdidaktiska miljön var rekryteringen av en doktorand i Arbetsintegrerat lärande. Doktoranden som antogs har jobbat i gymnasieskolan som yrkeslärare i elva år och som specialpedagog främst med inriktning mot yrkesprogram i sex år, och har på så sätt en gedigen och bred erfarenhet av yrkesprogrammen och dess förutsättningar. Doktoranden undervisar på Yrkeslärarprogrammet som sin institutionstjänstgöring. Hennes doktorandprojekt är inriktat mot yrkeutbildning utifrån ett digitaliseringsperspektiv och yrkeslärares lärande i utvecklingsarbete med digitalisering. Doktoranden är lokalt förankrad, vilket möjliggör en långsiktighet beträffande kompetensförsörjning till programmet och lärarutbildningen.

För att ytterligare stärka de professionsinriktade yrkesämnesdidaktiska inslagen i utbildningen arbetar lärosätet aktivt med vårt alumninätverk som en resurs i undervisningen. Vid ett flertal tillfällen, i kurserna *Perspektiv på lärande och utbildning för yrkeslärare (PPL100)*, *Yrkens kunskapspraktiker och traditioner (YTK100)* samt i kursen *Identitet, konflikt och livsvillkor (IKL100)* har verksamma yrkeslärare med erfarenhet från olika yrkesprogram bjudits in och varit involverade i undervisningen, och detta arbete avser vi att utveckla.

Ytterligare ett inslag i yrkeslärarutbildningen som syftar till att stärka de professionsinriktade inslagen i utbildningen är de praxisseminarier som ordnas varje termin. Inom ramen för VFU-kurserna *Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i yrkeslärarprogrammet 1 (VFU212)* och *Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i yrkeslärarprogrammet 3 (VFU230)* anordnas praxisseminarier med studenterna och deras handledare. Vid dessa tillfällen diskuteras olika yrkesämnesdidaktiska utmaningar och studenterna blir delaktiga i det kollegiala lärandet med verksamma yrkeslärare.

Som ett led i att stärka yrkeslärarprogrammets vetenskapliga kvalitet vid Högskolan Väst har vi satsat på att utveckla yrkesämnesdidaktisk forskning och en forskande miljö med anknytning till Yrkeslärarprogrammet. Våren 2021 startade vi således projektet *Att begreppsliggöra yrkeskunnande i olika praxisgemenskaper*, vilket finansieras till lika delar av medel från regeringens satsning på ULF och från Högskolan Västs anslag för forskning. Projektet är av aktionsforskningskaraktär och involverar åtta lärare som arbetar på yrkeslärarprogrammet, varav tre är forskarutbildade. Projektgruppen samordnas av tre lärare men samtliga är delaktiga i såväl utformningen som genomförandet av forskningen. Projektet syftar till:

- att beskriva *hur yrkeskunnande begreppsliggörs* i dels i gymnasial yrkesutbildning (inkl. vuxenutbildning), dels i yrkeslärarprogrammet, som grund för didaktisk utveckling i båda,

- att belysa vilka kunskaper, erfarenheter och relationer som elever och lärare på yrkesprogram respektive yrkeslärarutbildare uppfattar som *resurser för lärande i yrkesämnena samt utveckling till en skicklig lärare respektive lärarutbildare*
- att utveckla kunskap om hur undervisningens kvalitet och elevers lärande kan främjas med hjälp av aktions- /praktiknära forskning.

Planerna är att med denna studie som bas utveckla den yrkesämnesdidaktiska forskningsmiljön vid Högskolan Väst. Projektet fortsätter under 2022 och 2023.

Ett ytterligare led i att utveckla en forskningsmiljö eller forskande kultur i anslutning till Yrkeslärarprogrammet är att vara aktiva i befintliga nätverk (exempelvis NordYrk, dit vi har skickat in abstract gällande det aktuella forskningsprojektet), samt att vi planerar en forskningskonferens med nätverksträff med fokus på yrkesdidaktik och gymnasial yrkesutbildning i oktober 2022.

En konsekvens av forskningsmiljöarbetet är en översyn av den vetenskapliga förankringen av utbildningen vilket till exempel har resulterat i fler internationella vetenskapliga artiklar inom det yrkesämnesdidaktiska fältet har inkluderats i kursernas litteraturlistor och undervisning.

Tillsammans med övrig forskning som bedrivs inom det utbildningsvetenskapliga fältet, AIL-inriktningen i både undervisning och forskning, samt den vetenskapliga, allmänpedagogiska och yrkesämnesdidaktiska kompetens som finns på lärosätet, menar vi att det finns en god vetenskaplig miljö som bidrar till kvaliteten i utbildningen på Yrkeslärarprogrammet och att detta har stärkts genom de åtgärder som vidtagits efter granskning.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat innehåller följande

bedömningsgrunder:

Måluppfyllelse av kunskapsformen kunskap och förståelse: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visa kännedom om vuxnas lärande.

Måluppfyllelse av kunskapsformen färdighet och förmåga: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Måluppfyllelse av kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

Jämställdhet: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätets redogörelse:

Analys

Bedömmargruppen påtalade brister i bedömningsgrunden som handlar om förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet. I undervisningen på Yrkeslärarprogrammet vid Högskolan Väst är samtal om vad kompetens

i yrkespraktiken är och kan vara återkommande på en mängd sätt och i ett flertal av programmets kurser samt vid praxisseminarier som hålls med studenter och VFU-handledare. Detta kommunicerades uppenbarligen inte på ett tydligt sätt i självvärderingen och i samband med intervjuerna och vi kommer här att redovisa vad vi gjort tidigare, men också vad vi förändrat för att ytterligare stärka utbildningen i förhållande till examensmålet.

Åtgärder

I vår självvärdering lyfte vi i relation till examensmålet fram arbetet inom ramen för kursen *Utvärdering och kvalitetsarbete för yrkeslärare (UTK200)*. I syfte att stärka fokus på förmågan att identifiera utvecklingsbehov inom yrkesämnet har denna kurs reviderats. I kursplanen anges nu att studenten efter avslutad kurs ska kunna:

1. visa kunskaper om principer och metoder för systematiskt kvalitetsarbete i gymnasiet och vuxenutbildningen,
2. kunna identifiera utvecklingsbehov relaterat till undervisningen i det egna yrkesämnet utifrån en problemanalys med stöd av relevant forskningslitteratur och styrdokument,
3. visa förmåga att designa och presentera ett utvecklingsarbete som svarar mot det identifierade behovet, samt planera hur resultatet kan utvärderas,
4. i alla led av processen kunna tillämpa ett etiskt och vetenskapligt förhållningssätt,
5. visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap och kompetensutveckling kopplat till yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

Genom dessa revideringar av kursplanen och utformningen av examinationsuppgiften sätts fokus på studentens förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap i yrkesämnet. Parallellt med denna kurs läses den fjärde och sista VFU-kursen, VFU241. I en av examinationsuppgifterna i denna kurs ska studenterna ge exempel från litteratur och inslag i utbildningen som bidragit till förståelse för läraruppgiften och förutsättningar för skolors verksamhet, samt kompetenser som de i sin yrkesprofession behöver utveckla ytterligare. Speciellt relaterat till denna sista del har studenterna reflekterat kring sin egen kompetens, vad utbildningen har gett för kunskaper och färdigheter och vad de upplever att de behöver utveckla vidare för att vara duktiga yrkeslärare. I seminariet i samband med denna examination är fokus på innehållet i det examensmål som handlar om att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att hålla sig uppdaterad inom det egna yrket, och kompetens och kompetensbehov i såväl yrkespraktiken som i yrkesämnet.

En annan kurs där yrkesämneskompetensen är i fokus är kursen *Yrkens traditioner och kunskapspraktiker (YTK200)*. Kursen syftar till att den studerande skall utveckla teoretiska och empiriska kunskaper samt ett reflekterande förhållningssätt i relation till yrkesämnesdidaktik, kunskapspraktiker, former för lärande och den egna undervisningen. I målen för kursen anges att studenten efter avslutad kurs ska ”kunna redogöra för hur yrken och yrkesutbildning formas och formats utifrån historiska, samhällsliga perspektiv och diskutera vad olika traditioner för kunskapsöverföring kan få för didaktiska konsekvenser för lär- och undervisningsprocesser”. I undervisningen och i examinationer problematiseras teori och praktik samt olika kunskapsformer i yrkesämnena och traditioner för lärande i olika branscher, även kopplat till genusperspektiv. Vidare

behandlar undervisningen i denna kurs lärande kopplat till olika yrkespraktiker inom ramen för arbetsplatsförlagt lärande, APL samt yrkeskunnande, yrkeskompetens och yrkeslärarens dubbla yrkeskompetens. I samband med undervisning och kursens examination prövas studenternas förmåga att diskutera och problematisera relationen mellan studenternas yrkeskompetens och deras yrkeslärarkompetens, också i relation till arbetet med det arbetsplatsförlagda lärandet, APL. APL som en del av yrkeslärarnas ansvar och del av och förutsättning för elevers yrkeslärande på yrkesprogram problematiseras också i kursen *Perspektiv på lärande och utbildning för yrkeslärare (PPL100)*.

Varje termin anordnar vi s.k. praxisseminarier där lärarstudenter och handledare (varav en växande andel är våra tidigare studenter) möts och diskuterar olika yrkesdidaktiska frågor och utmaningar. Vi ser detta som ett tillfälle för kollegialt lärande. Våra studenter får genom dessa praxis-seminarier möta en större grupp yrkeslärare, inte bara sin egen handledare och de får därigenom ta del av mer erfarna yrkeslärarens erfarenheter och perspektiv. Vid dessa seminarier blir det också synligt att även yrkeslärare med lång erfarenhet lyfter saker som de behöver utveckla i sin praktik. Det blir därigenom synligt att läraryrket är komplext och att man som lärare behöver förhålla sig reflexivt gentemot den egna praktiken för att upprätthålla en god kvalitet på undervisningen.

Vi menar att studenterna genom det sätt vi organiserar undervisningen på och utformar examinationer sammantaget får goda förutsättningar att utveckla sin yrkeslärarkompetens och detta innefattar även förmågan att identifiera sina behov av ytterligare kunskaper inom i såväl yrke som att utveckla sin kompetens i yrkesämnena och som yrkeslärare.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för de åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Studentperspektiv innehåller följande bedömningsgrund:

Studentperspektiv: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Lärosätets redogörelse:

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för de åtgärder som relaterar till bedömningsgrunden eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan innehåller följande bedömningsgrund:

Arbetsliv och samverkan: Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Lärosätets redogörelse: